

Издази Недјељом. Цијена: За ЦРНУ ГОРУ и АУСТРО-УГАРСКУ (с БОСНОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ) на годину 6 ф., на по год. 3 ф., на четврт годину 1 ф. и 50 новчића. За све остале земље у ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на годину 50 франка, на по године 10 франка, на четврт године 5 франка.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплата може се услиједити поштом или лично у Цетињу, а може се и купити укупно или по поштом у Колебицима или у уредници у Београду.

За огласе плаћа се по реду броја. За огласе долази и на други начин.

ЦЕТИЊЕ, 24. Јула

Важна повост стигла је ове недјеље из Париза: комора тамошња одбацила је тражени мисирски кредит огромном већином. У слијед тога поднио је кабинет Фресинетов оставку.

Вијест ова важна је не само с обзиром на догађаје у Мисиру, него у још вишој мјери као карактеристика за данашње настројење и расположење духова у Францеској.

Некада је францески народ себе радо називао „великим народом“ и био је то у самој ствари. Његове револуције моћно су потиснуле у напријед цијело човјечанство. Под Наполеоном ријеч Францеске била је мјеродавна и одлучна. Познато је опште, како је под њиме цијели свијет у очи сваке нове године обртао уха своја пут Париза, да чује из уста Наполеонових хоће ли идуће године бити ведро или облачно.

То је било на прошло. Иза Седана Францеска је постала република, а тајем као да је са свијем промијенила своју нарав. Она се понукла к себи и у себе; предала се скоро искључиво бризи за себе саму. Више се њу много не тиче шта бива изван њених граница, а једино јој је стало до тога, да своју снагу прикупи и прибере, да постане опет силна и моћна.

Тако је и морало бити; људ народа францескога морала се измијенити под силнијема ударцима прускога оружја. Морало се прекинути са цезаристичким „глоаром“, који је третирао снагу народа францескога на свакојаке спрске, мексиканске и друге експедиције.

Прије Седана био је Наполеон — Францеска; данас је Францеска — њен грађанин и сељак. Са свијем је појмљиво, да се ови потоци не могу закосити фантазијама и плановима, којијема се заносио један Наполеон. Сељака и грађанина тишти брига о хљебу свакиданшњем, а што преко тога лежи — то је за њега непотребни луксуз, за који нема воље да издаје ни пребијене паре.

За то је Францеска прекинула са свијема експедицијама, и увјерени смо да њен сељак и грађанин љуто жали и за оном која је у Тунису поведена.

За то је францеска комора и мисирски кредит одбацила, премда је влада францеска сва средства употребила, па на подљетку и питање појерена ставила, само да би комору склонила на одобрење кредита.

Каже се, да Францеска има великих интереса у Мисиру. То може бити истина; но комора францеска увиђа, да Францеска има много виших интереса у — Францеској самој, и да у преча овјема интересима или у Мисиру — управно ништа, те да би велика погрешка била, кад би се највиши интереси Францеске саме ставили на коцку за љубав других интереса много ниже категорије.

Највиши интереси Францеске леже у оснажењу њеном и у спреми за тежки задатак који ће имати да ријешу у сукобу с највећим противником својим: са Немачком.

Кад је то највиши интерес Францеске, на што онда улагати снагу у друге много поднијеније? На што трошити силе своје на узпредне ствари, кад их ваља хранили, слагати и мошкити за главну ствар? На што упуштати се у игру неувјерености, кад предстоји прије а послје велика игра невјерености: свијетле или црне? Те су мисли морале руководити

францеске заступнике, када су гласали против траженог кредита. При том морала их је подизати и нека сумња, како спрам Немачке тако и спрам Инглешке. Да Бисмарко не може имати чистијех и пријатељскијех намјера према Францеској, то мора бити за свакога Француза јасно. Као што Францеска сматра у Немачкој свога највећег кривика, тако и Немачка мора сматрати у Францеској свога најопаснијег непријатеља, према којем мора бити ваљда на опрезу. Из тога излази, да Бисмарко не може имати према Францеској другог задатка, него да је свијема могућим начинима ослаби и за што дуже вријеме учини неспособном за сваки нападај на Немачку. Јасно је опазити, да Бисмарко доста тако и ради, јер с једне стране раскида и не допушта да се склопе такви савези у којијема би Францеска била јака, с друге стране труди се начинком који је само њему својствен да увуче Францеску у спољашње запете, у којијема ће се истрошити и ослабити њена снага.

На тај начин увукао је Бисмарко Францеску у Тунис. А дивас, ко зна није ли и Мисир једна Бисмаркова замка подметнута Францеској?

Бар комора францеска сматрала је Мисир за Бисмаркову замку, и није се дала ухватити у њу.

Ко би то мегао погодити! Можда би се нашло начина, да се Бисмарко сам у своју замку увуче, али за тај посао није скројен један Фресинет. Он је данас пао, т. ј. поднио је оставку, и сва је прилика да ће му је пресједник францеске републике примити, јер је својом слабуњавом, превртљивом и колебљивом политиком изгубио повјерење на све стране.

Но питање је: ко ће иза њега доћи? и ма ко дошао, хоће ли ништа моћи против данашње струје, у којој се налази народ францески са својом спољашњом политиком?

Не вјерујемо, да је Фресинет за то пао, да би уетуну мјесто каквом Гамбетинем или другом каквом ратоборном министарству. Нови кабинет, који у Францеској дође на власт, стојаће још и под Фресинетом у спољашњем стварма.

Чини се као да је наступила нека почивка у мисирском запету ове недјеље. Телеграфска жица скоро ништа не јакла сад, а прије је била тако говорљива, и по томе се мора закључити да се у Мисиру ништа не збива.

И ако се можда ништа не збива тамо, из тога не излази да је мисирско питање већ ријешено, или бар да је сталожено. На против, сва је прилика, да је ово она тишина која, као пред буром, иде пред одеуднијем и заманијем корацама, који се сад спремају.

По свијем знацима изгледа као да ће Инглешка остати усамљена у својој акцији у Мисиру. Видимо из ваљва Гледстоновијех у парламенту, да је Инглешка с почетка рачунала на Турску, по то падање поново је вјетар; за тим је рачунала на Јевропу, нарочито пак на Францеску и Италију, но и то се очелашње са свијем разби. Францеска влада обрела је ведраше, да ће радо пристати на Инглешку за одбрану глоболе плодице по суецком каналу, но онда као да ни од таг не ће бити ништа, јер францеска комора

одби огромном већином сав тражени кредит, а без новца не да се боље ништа чинити.

У потоње вријеме Инглешка је позвала и Италију да буде трећа у савезу. Но Италија, колико је иначе славољубива и жедна накнаде за изгубљени Тунис и претријевају тијем поводом поругу, ипак се много предомисла и извија тако јако, да одговор њенога министра изгледа као одбијање позива.

Овијех дана истјече се много Шпанолска држава коју велике силе никако не хоће да пуште у своје коло. Шпанолска види, да она има послје Инглешке највише интереса у Мисиру, нарочито пак на суецком каналу, а то поради својих колонија у Азији. Шпанолска би вољна била да изашле своје бродове и своју војску за очување својих интереса на том каналу, и Инглешка не би била томе противна, но остале велике силе, увиђајући ваљда да им је доста муке и невоље и са собом самјема, не хоће да признају Шпанолску као велику силу, те се много и не осврћу на ње не рекламаније.

И тако видимо, да свака сила има вонек свој интерес у — тујој земљи, у Мисиру; само што ниједна, осим Инглешке, не смје да изиђе из чистину са својом бојом и да јавно ступи на срједу за одбрану и заштиту својих интереса. Све се измаше из акције, јер се боје већих и заманијих запета, и тако је остала сама Инглешка.

Да се Инглешка не ће тргнути натраг, ма ч сама остала, то смо јасно чули из уста Гледстоновијех, а то нам је довољно.

Но ево шта је још пошу сепацију у свијету начинило. У „Тајмсу“, првом листу инглешком, изишло је један уводни чланак о овом предмету, и ту се међу осталијем налазе и ове значајне ријечи: „Ако Инглешка буде принуђена, да сама и на своју одговорност предузме задатак, да Мисир ослободи од анархије, онда ће она тијем стећи и за себе хранили право, да у напредак она буде контролна сила над земљом, коју је спасла. Ако се Инглешка увусти у рат за одржање реда у Мисиру, онда се мора сматрати да су укнуте све формалне обавезе дипломатске, које је она узела на се, кад је положај био са свијем другима. Успостављењем јаке и енергичне владе у Мисиру под покровитељством (протекторатом) Велике Британије најбоље би се и најрајније ријешило мисирско питање“.

То је бар јасно речено. А како се према горереченом на сваки начин има очекивати усамљена акција инглешка у Мисиру, то Јевропа од прилике може знати чему се има вадати, када Инглези сагладају данашњи отпор Араби-пашини.

Петрова, Турека видећи да Инглези не знају за шалу обрнула је своју политикку ваљвако, те што прије нијеко пије хтјела да чини, то данас чини драговољно: ушла је у конвенцију и обећала је да ће послати војску своју у Мисир.

Хоће ли овај обрт туреке политике, који је без сумње уништен по историку њенијех пријатеља, моћи издржати Инглешку у њеној акцији у Мисиру?

Не вјерујемо! Инглешка је већ избрнела Турску на својој ратној, и сјећемо јој је: слата Турека војску у Мисир или не. Инглешка ће и по-

ред туреке војске, па, ако буде пушно, и против туреке војске у Мисиру радити самостално, а који су јој при том нијети, видимо јасно из оне најаве у „Тајмсу“.

За чим Инглешка по тој најави „Тајмса“ илг, то веће ништа мање него протекторат над Мисиром, другим ријечма: господарство над том крајем, и то по праву стеченом на сабали.

Хоће ли остале велике силе допустити и пристати на те конвенције инглешке акције у Мисиру, то ћемо видјети. Бивало је више прилика, и то у најновије доба, гдје се неко право поштено и крваво на сабали стекло, па су се нашли други, који су с миром на дому сједјели, да га узму и за себе задрже.

Не ће ли од прилике тако исто бити и с Мисиром? Не ће ли Бисмарку или у рачун, да се Инглешка и Францеска (но ова потоња не даје се ухватити на њена) најираје добро измуче око освојена Мисира, па послје је да буде с Мисиром оно исто што је било с Туреком иза толикијех жртана Русије и њенијех народа источнијех?

Сва је прилика, ако ствари и даље поју овако и ако Инглешка покори Мисир, да ће и мисирско питање доскати свој берлински конгрес, на којем ће заслуге бити закнуте а инкулација богато награђена.

Но као што је на првом берлинском конгресу испрота воевјала сјеме за будуће велике ратове, тако ће и на другог берлинскога конгреса, можда одмах чим се врата конгресна истворе, наступити ратови којијема се краја догадати не ће.

Гренвил и Гледстон о инглешкој политици у Мисиру.

У горњем дому инглешкога парламента разлоко је лорд Гренвил у једном од 12. ок. м. политичку владу излагачио према Мисиру. Напријед је изложио историјски постанак и разнати мисирскијех немора, из којијех је никла данашња стање. На почетку мисирске године, примјети лорд Гренвил, Мисир се налазио у доброме стању и у миру. Но прошио Фебруара догоде се војничке побуне са пошљединама, којијема се велик морно приклопости. О томе су измијешана објашњена између Инглешке и порте, и уједно је влада ступила у кореспонденцију са младом францеском, те су се на позив обје, Францеска и Инглешка, споразумјеле и сложиле у томе, да ваљвако велико оклопство под Александрију. На почетку мјесеца Маја ствари постану сабалиније, те Фресинет телеграфа, да би добро било, да се убојна снага спреми у Александрију и ушае тога Францеска и Инглешка послу тако још по два ратна брода. То су одобрило и остале силе. Његово (Гренвилско) је убјеђење, да би Инглешка свој морално ушла у Мисир изгубила и велика беззаштите највећим опасностима изложена, да рије тај корак онда ушала. Но и онда свега гледа је сматрала, да је да се највише преме, да заштити тамошње инглешке поданике, и он држи, да су се ступиле дужи своје гавне измијели само толико, што су се једини бродови налазили пред Александријом. Шта више, он се увјерио и даље ноћи, па и то жарка, да је и онда измијел кедилеа једино тијем снагом, што се на догледу стајали вишекоји бродови код Сизром. Министар за тијем општеје, како су длаке теке ствари све до бомбардовања, а да бомбардовање рече, да је оно ипак оно преторном Араби-пашинијех толико, да се не може се оно сматрати као вонек и слашати заштитна од стране Британије, ратнијех снагама. За тијем је ступило поново јевропскијех сталовинама у Александрију, по што је Араби-пашини чинио поворак до унутрашњих од заштите Александрије, да би што више дво снаге уједино настрале, која је при одласку, да Александрије нај-

граница дјела наслада починила. Конзервација, која је у то вријеме у Цариграду радила, била је једнодушно тога мишљења, да се суваци канал мора одржати слободан, а што је флота ниглешка разорила утврђења Александрије, томе конзервација није никаквa замјерила. Тек по што је бомбардовање отпочело, пуштили су сувањ из таваница, те се отворио плавак и поклоњ. Сада је дужност владе, да успостави ред у Александрији, а у томе настојању они се нада да ће наћи потпору у осталим силама Јерусалима. Што се тиче Турске, њене намере још нијесу довољно познате, па за то се и не може саопштити, како ће се она држати и шта мисли да предузме; али он (Гренивал) мора додати, да је влада ниглешка увијек за то била, да султан пошаље своју војску у Мисир, да би тамо ред одржавала. Како пак Турска неће никако да утјече активно у ствари мисирске, то је дужност Ниглешкој, да одржи кедина на пријестолу и ред у земљи да успостави. Ниглешка и Француска имале би међународних погледа што се тиче Мисира, и оне су се држале тих погледа. Но Араби-паша очекивао је на развој тих погледа, и отуд ово држање, које влада данас заузима. У питању о сувом каналу и о нужди да се исти заштити, Ниглешка и Француска јединих су мисли, и влада се нада, да ће се с њима у томе и Италија слагати. Што се тиче држања других сила које су у конференцији заступљене, он има разлог да држи, да те силе, и ако нијесу дале Ниглешкој формални мандат, ипак стоје на страни владе ниглешке са пријатељским својим жељама, и сувише са моралном потпором својом. Ниглешка нема намере, да осигурава за себе монопол на на којем крају свијета, и, у којој стоји да ниглешке политике, суваци канал биће са свијем слободан. Влада Његова Величанства тога је мишљења, да се при данашњем стању ствари у Мисир мора сила употребљавати, на њи доња ни горња кућа не могу под постојећим околностима желети, да се влада страшно тргне натраг и измагне исвод нечувања своје дужности и својих обавеза. Поради тога влада подноси приједлог и молбу кући да пристане на то, да се употребе индијске трупе у Мисир и да се дозволи кредит од 2.300.000 фуната на ту цијелу, да би се могло послати у Мисир 17.000 војника са 3700 момака од резерве и са изградном резервом од других 3100 момака. Што се тиче наступања унутрашњег Мисира, министар пријети ово: „Ми смома никаква изванашна одговора од Француске, а држимо, да она у овоме часу не би била вољна да с нама заједно иде у том правцу. Но она нам је саопштила, да против нашег поступања неће најавити никаквога противљења.“

Послаје неколиких пријекорних ријечи од стране војводе комарзетског, устале марта Солдбри и рече да је прва дужност свакога појединог Ниглеша, да ладе увијерше влади, да ће се све партије, ма колико илаци различито мислиле о узроцима који су ове немире изазвали, сложити да бране част Ниглешке и да ће све као једни чојек устати да влади помогну, да се земља из свијех тешкоћа избави, како би влада са свим снагом могла успоставити ред у Мисир. (Велико одобравање). Ја само једно замјерам влади, а то је што није и шаршила оно чим је пријетиле Араби-паша. Са наивности чеже је он (Солдбри) саопштите влади, да су Француска и Ниглешка ступиле у савез ради заштите суваци канала. За одржање слободара на каналу доводна би била и једна сила само. Што влада кедина штити, то је њему (Солдбрију) угодно. Нека влада не буде једно колеблива као пријед, и

нега се стара да Ниглешка изиде са чашћу из овних заплета.

У доњем дому, који је био необично јако посјећен, отпочео је Гледстон послати 7 урада наводи разлоге, са којима влада има посебно кредит од 2.300.000 фуната. Перска галерија као и дипломатска деча бјеху јако заинтересовани, и кад је Гледстон почео говорити, нашао се и прилац од Уелса на свом мјесту. Од предложења сума, рече Гледстон, имало би се употребити 1.400.000 фуната на флоту, а 900.000 фуната на војску. Намјера је наша, да се пошље тамо војска од 25.000 момака. Да би се ти трешкови подмирли, предлаже он прирез од 3 пенсе на сваку фунту стерлинга која долзи од порезе на приход, и то за другу половину г. 1882/83, што би било равно прирезу од 1½ пенсе на сваку фунту стерлинга за цијелу годину. Сјутра ће стићи од краљице порука управљена на ову кућу, у којој ће се казати да је „нужда“ наступила, и закључаће се од куће, да одобри да се крене војска, како би влада могла послати у средњоземно море експедицију у довољној снази. Државни секретар за Индију замолиће кућу да дозволи, да се индијске трупе могу употребити у Мисир. Стање ствари у Мисир, ради којег се ове мјере предузимају, тако је, да данас тамо влада неактивна војничка сила погоршана још грозним и објесним злочинствима. Док је ова имала владу у рукама, војска њена налазећи се у Александрији сигурна, понављала је да ползек рашири; а кад се тргна натраг, тада је варош оставила на дуплетна да је опљачкају. Осим тога учинила је та војска све што треба да се превентивно канал који доводи цијелу воду у Александрију, што истина не би Бог зна колико издигло војску Његова Величанства, али би народ Александријски био изложено поједи од жећа. Доде су се војничке коловође сматрале као замесени, саводољубивни људи, али њихов потоњи и најновији поступак свакрели је и свиреп, те се против свакоме осећају чојечанском. То исто наслеђе, којим се господарило у Александрији, превесено је и даље унутрашњем земље, очевидно на ту цијелу, да би се војничка диктатура сувкуд установила. Нема ни најмањег доказа за то, да је војничка партија исто што и народна, и да она тежи за народном слободом. Што се тиче питања о праву по ком Ниглешка хоће да се мијеша у унутрашње послове мисирске и да рјешава велике тешкоће мисирског заплетта, наглашава Гледстон, да мисирске питање у данашњем свом стању стоји изван општега начела неинтервенције. Ниглешка не може већ своје части ради да не узме да ум ваљне ове функције у погледу управе Мисира, које је узела на се својим међународним обавезама. Још 6. Марта 1876 подигао је он свој глас „ономињући на опасности које пријете из Мисира. Године 1879 пак донијела је пријанша влада одлуке, из којих су поинки они најновији догађаји, према прихвати мора, да је народ мисирски од свијех одлука имао не мале користи. Кад је Тешина као кедина поставила на пријестолу мисирски, Ниглешка је узела на себе врло озбиљну и тешку одговорност, која је позитивним акцијом ниглешке и француске владе још више умножена. Влада нема ниједне воље, да тиче у закониту власт султанову, и он од своје стране пориче да је икад на то помислио да поведе крсташки рат против отоманског царства. Данашња влада баш је на против обављала настојања да подржи суверенитет султана у границама законитог права, и све би учинила да осјетљивост султанову шоштеја. Влада је од њега најрационалније укључавала признала, и на основу тиха, докле је год било могуће,

излази се нада, да се може у њега употребити зарад успостављања реда на истоку. И до самог дана бомбардовања влада се чврсто држала мисли, да султан приђе и лакше може ико може успоставити мир у Мисир својим угледом и употребом своје војничке силе. То је сад све враг поново. Влада је против своје воље принуђена била да се обрне на другу страну. Она сад жеља да ради помоћу туротарета сједињених Јевропца, и много је труда дала себи да конференцију у живот привесе, а тијем је већ постигла, да њено политику морално одобравла цијела Јевропа. Француска је склоњена, да с Ниглешком заједно осигура безбједност и слободну пловачбу по сувом каналу. Али обрнав сувачкога канала сама за себе, по мишљењу британске владе, још не отклања опасности, јер главне тешкоће леже у поремећеном стању у унутрашњости. С тога је дужност владе, да се постара, да се стање анархије и сукоба претвори у стање мира и реда. Она још нагледа на сарадњу сила цивилизоване Јевропе; но кад јој се сви ппледи изјавише, тада ће она и сама урадити што јој дужност налага, нита ће од тога презати. Одбијајући пријекор што влада није одмах иза бомбардовања с повећом војском снагом узела у Мисир, Гледстон вели да би у том случају влада не само невољално поступала према Јевропи, него то не би јој ништа ни падало, јер ма колика војска да се извезла на сухо, не би снала Александрије од налеча и плачке. На пошлетку рече Гледстон да влада има ове цијели: да осважи кедина на пријестолу, да сатре тиранију у корист слободне и независности и да успостави ред у мисирским стварма на темељу одржања међународних права, а клоњеће се брижљиво свијех себичнијех цијели.

Један дописник „Бозонских Новина“ из Будапеште каже да је из добра извора дознао за што је овних дана предузет пут у Босну и Херцеговину нови врховни управник тиха земља г. Калај. Овај потоњи као што је већ познато, пошао је на пут 18. окт. м., заједно са грађанским управником бароном Николићем. У пратњи њиховој налазе се два секретара од легације, Хоровић и Кучера, за тијем дојачомњи колеву у Београду, Ангер, дојачомњи грађански комесар у Новом Пазару, Милер, и маџарски савестељ Ажбот. Сви они остаће у пожеитијем крајевима и учествоваће у управи истијех у велике; само министрар Калај заједно са својим личним пошјереником Ажботом вратиће се натраг прије не што се отворе делегације.

С дојачомњом системом управе хоће коначно да престане. До јако је био војнички улов у управу мјеродаваца, тако да је војничка сила владала под изливом заједничкога министра финанције. Сада хоће Калај противно да покуша: „војнички врх остаје и даље да ври у управу као видљиви знак силе; али у ствари самој заставиће се чиста грађанска управа под војничком фирмом. Барон Николић, кад је примио своје ново звање, стојио је као први услов то, да се власт војничкога гувернера ограничи на чисто војничке послове, и почем су „хрватски“ генерали склоњени да у сваком поседу вају постојећу војничку страну, то су и права грађанскога управника све до најмање стварије обисана и утврђена. Уједно је највише барон Николић, да ће он у случају сукоба с војничким гувернером с мјеста оставку дати, јер у својој радњи хоће да има потпуну сло-

боду како према њим од себе тако и према њима; другим ријечма: барону Николићу као милионару сабао је стаде да гага хоће да га у Бечу вратији или да; он иде саме за тијем, да вољу свистему управе у живот привесе. Буре да у томе сарвешчи војничком партијом, он ће се попути натраг, беа да је тијем што изгубно од свог угледа кад Срба или од своје омилеости код Маџара. Сукоб између војничког гувернера и грађанског управника, ако би наступио, доста би се под делашњим околностима могао савладати уијем што би се један војнички гувернер замијенио другјем, јер генерала има доста у монархији; али људи као ните су Калај и Николић, који имају адуралу намену и јаку вољу, тешко је наћи међу аустро-угарским државницима. Велики дво „хрватских“ чиновника биће отпуштено, а на њихово мјесто уаће се у управу службу урођеници из Босне и Херцеговине, само ће их најприје влада потражити где се налазе и куда их је леугодан вјетар ваљево стране разгнао.

Тако уметује маџарски дописник немачкога листа.

Писмо Араби-паше Гледстону.

Већ је пријед телеграфом оглашено, да је Араби-паша писао Гледстону; сада пак имамо у цијелости то писмо, које овако гласи:

„Господине! Наш пророк заповједно нам је у корану, да рата не тражимо нити да га започињемо. Он нам је и то заповједно, кад ко завојштити на нас, да се брвимо и да оне који су нас напали свиаким оружјем и без милости гонимо, иначе да ће нас поштоји канал да и сами постанемо нешјерници. За то нека буде увијерена Ниглешка, да ће прии тога, који буде опљачан против Мисира, нас разријешити од свијех уговора, обвеза и негодовања, да ће престати и контрола и наш дуг, да ће се заштити сва имаовина Јевропљана, да ће се канал аеропити, саобраћаји прекинути и да ће се употребити вјеројатноски ривност мухамедовијца, да се свети рат расири у Сирији, Арапској и Индији. Мисир важи мухамедовцима као кључ од пута за Меку и Медину и сви су законом обвезани, да та света мјеста, као и путове, који к њима воде, бране. Већ су на ту цијелу држане проповиједи у џамазима у Дамаску и договори су учњени са вјеројатноскијема војама свијех аемала у мухамедовском свијету. Ја омет понавлаам: први удар, који Ниглешка или њена савезници зааду Мисир, изаваће онити повољкоји ће се распростри широм Азије и Африке, а одговорност за то нашће на гавну Ниглешке. Ниглешка је влада дала себе обманути преко својих агената, који су хој сатрали сав углед у Мисир, Ниглешка ће још горе пробити, ако покупа, да еидом топова и бајонета омет задобие што је изгубила.

С друге стране има аа ту цијелу средстава чојечнијих и пријатељских. Мисир је још спреман, шта више, и жељан, да се сорадујиве с Ниглешком, да утврди пријатељство с њом, да њене интересе у заштиту уаме, да јој држи отворен пут у Индију и да јој буде савезник. Но Ниглешка влада да остане у границама своје надлежности. Ако је пак хој мишље да остане у обмани и да нама пријети својима флотама и индијским војскама, онда нека бира што јој вола. Само нека престане омаловажавати мисирски патриотизам. Њени заступници нијесу је извјестили о томе, какав је обрт у Мисиру произведен, од како је престала тиранија Исмаилова. У нашјем данима народи чојек

„Листак Гласа Црногорца“.

ХИГИЈЕНА ЧУЛА.

од

Дра Павла Магистаре.

(Пријевод с талијанског.)

Nihil est in intellectu, quod prius non fuerit in sensu.
(Нашет нема у разуму, што није раније у чулима било.)

(Продужење.)

ГЛАВА ПЕТА.

Око је чудо над чудесима, најважнији и најсавршенији чулни орган чојечнијег тијела.

Ово је најтачнија и најзаплетенија справа, која одржава свезу између чојечнијег мозга и најудаљенијих предмета спољнога свијета.

Око је величанствена синтеза свину чула, онита разумљива говор свију народа.

Вид је најинтелектуалнији од свију чула и најдодирнији извор појмова и знања.

Очувати општрину и јачину вида додукоје старости, то је један од битних услова чојечније среће из земља.

Мишлено је да вјербање вида јако успршава то чуло. Сва се двама народи од

ликују извајредно оштрим видом. То бива само с тога што она чешије и јаке вјербају то чуло, да би се сачували од далеких опасности, да би угледали плачку, за којом теже, да би уловили животињу, коју вребају.

Треба разликовати оштрину вида у опште од оне способности, коју имају неки људи да опазе само извезно предмете, које они по свом посту и навики морају чешије и најважније разгледати.

Са свијем је правдо да поморцац прије од ма ког чојека, онизи негу лађу на хоризонту и разликује у даљина земљу од облака; природно је такође да рибар вајсрже угледа рибу у води, и да злочак иллакше може разликовати тону у тешком грају.

Кад би ме по приморало да у три кратка правила сведем сву хигијену вида, не бих се баш много збунио, и мислим да су та три главна правила ова:

I. Мало, врло мало овних највешњих живина, која и т. д. II. Што мање читати, што, и радити ситне послове при прештачку свијетлости. III. Чим оштедио да нам се вид на којим узроком уморио, одма прекинути посао и дати му одмор.

Ја држам да је прво и најважно тако вјешко, да свијем слободно гледати, да је сваки раскланам у разиратам чојечке осуети да узме шаочари бар десет година ра-

није од онога, који је у том обзире умјерен. Већ је Аристотело кажао, да од извјешњих гршеча више страдају очи него и сами гршешни органи.

Сви велики потресви, јак гњев, дуго плакалање могу јако нагудити органу вида. Такође брже изгубе вид, или често болују од очвију они, који неумјерено пију алкохолска пића.

Сви се слажу у мишљењу, да пушење шкоти очима, само се лекари не слажу у томе, да одреде у којој мјери дуван изоди виду. Најумјеренији противници зувана прзнају, да су у оних, који много дувачу пуше, очи сувише осјетљиве и раздражљиве, да често пате од халуцинација, које могу бити почетак амауроде, и на постојећку да се често у њих појавују болести у кидима и диплопција. Они који су већ озочају боловама, или у чојој је самалоти слаборост вида нашлава, треба да много више пате на чување стију од осталих људи, којима су очи увијек здраве биле и који не осују с самалоти случајем очних болести.

Ондаћемо наређати све главне пријетке, на које очи треба да обрете нарочиту нажву и од којих треба да се добро страју.

Жене нека пате да се извајредно не прекину мјесечне појаве.

Треба пазити да се не обустави на један нут знојење посу.

Такође треба се чувати сувише топлих и сува вадута.

Не треба никада стајати на врло хладној провази.

Избјежавати треба колико год се може прашину.

Не треба се хранити језима суваше сланим, ни сувише раздражљивим.

Треба избјежавати сувише дуго свлавање, а такође и сувише дуго неспаванње. Треба гледати да столица буде увијек уредна.

Не треба никада прелазити на један нут из поврчане на јаку свијетлост, ни брзину. Кад год што год разлико, тијем што чешије мишљени боловиј тајела очвију.

Ако се баш вољу мора радити, више чмише шкоти писати него да читаше.

Црне и мраке крије треба што дању, а ноћу оне које су биле и отворене боје.

Око, да буде увијек чисто и свјешко, не потребује на сувише јаку свијетлост, ни сувише слабу.

Има људи, који мисле да ће очувати, и осважити све жељене ствари, што живе великом у пршеници, а чим издију са себе, ватакву очима, и шаочаре сувише тавно боје. Она не знају да тим начиним не оштећују, него са против слабе своје вид. Врло је рђав метод и јачина заштитити пршоре мрежи заштитити, те тако протаврати себе у мрачне савлавање. То је можда уздеено за тајне освајаче и за дубавке најваке испонг и тавлавог дубавица, али је

изненадне и дивовске кораке на путу на- претка. Након нека буде увијена Ин- глешка, да смо одлучили борити се и у- мријети као мученици за своју земљу — као што нам је заповједио наш пророк — или побједити и живјети срећно и неза- висно. Блаженство нам је и у једном и у другом случају одређено, а народ, који се у тој вјери бори, бори се с храброшћу, којој нема граница."

Из Мисира.

Араби-паша издао је прокламације на мудрије, које у главном овако гласе:

"Гдега је отишао у Рас-ел-Тин, и тражио је од Инглеша војнике, да га чувају, на их је размјестио по вароши. Са собом је повео и министре, и није им дао да иду на своју дужност, да би само мо- рали бити с њим и радити овако, како он хоће, а он ради овако, како Инглеси хоће. По његовом саговору поубијали су Ингле- си мечем и пушком наше војнике, који су још остали да чувају варош, одузели им оружје, и сатрали све наше трупе, на које су наишли. Овај велик, чији је живот зем- ља до понајетка итједна, придржило се непријатељу, који на Мисир напаша, на њих обоје сад пљачкају и убијају све, који им у руке падну и у варош дођу. Ке- див проводи ноћ на мору са својим жена- ма, међу Инглешима, а дану се враћа да наређује да се туку наши по улицама Алексаидријским. С тога вам наређујем, да чините како вам ерпе заповједа, и како нам вјера и патриотизам налажу. А знајте да земља остаје у окупационом стању, и да ви морате моје заповјести без саговора извршити, и да не смјете слушати на- казне заповјести, које од мене не долазе. Подозрите на војску и оружје које је да- ле, као што вам је прије заповјестило. Сви они, који ми се не буду покорава, неку- сиће поштовно казни, које војни закон прописује."

У другој једној прокламацији Араби- паша вели на крају ово:

"Бранила своју земљу и вјеру, по мухамеданском закону обавезно је. На- међу араби и Инглеса мора бити рата, и сви они, који се као издајници своје земље покажу, подлеже не само најстрожијој казни по својом закону, него ће и на овом свијету бити на свагда на муке осуђени."

По садашњим вјештавама инглешких вјештака из Мисира број војска Ара- би-паша је 50.000 момака, који су сви ору- жани пушкарима Ремингтонске системе. Ови- јех имаде Мисир 150.000, а све су начи- нале у инглешким фабрикама, којима је Арабијева радијељена овако: 2 баталона су код Каира, једна дивизија у Абасјеку, двије дивизије у Каир-ел-Девару, 3000 њешака у Розети и 7000 момака у Дајети. Свака дивизија има 4 баталона по 750 њешака. Дале има два баталона коњичке по 800 момака, а артиљерија 700 момака су 35 топова.

Тифана Рамакх, коју су сада посеј- ди Инглеси, удаљена је од Алексаидрије од приближно по урне. Рамакх значи пијесак. То је нов град, у који се много народа доселило из Алексаидрије. Имаде свој посебни водовод из Махмудова пропада, из којег се води Алексаидрију. Инглеси су одаје напали уз помоћ то- нова са бродова, те је Араби-паша са сво- јих 700 коњаника морао уступити.

"Дели-Ибус" и други вјештави ингле- шки изјављују бојази, да ће се рат оте- гнути. Отива ли се до Септембра те би могло бити опасно по Инглешу, јер На-

војни у Аврилу почне расти, почетком Сеп- тембра разлије се на све стране, те дово- си грозницу и друге болести. Много развија од тога, кад је главна војска би- ти кренута. Инглешка, која се одржала на Францеску, није оружала довољан број војника за рат, какав мора водити са- ла. Могуће је такође да ће своју акцију од- гађати, што би јој било на уштрб, јер у- ставак у Мисиру сваки дан расте.

Кретање, које су Инглеси опазили у редовима Араби-пашине војске, протума- чено је тиме, што је Араби-паша већи дио своје војске повукао и натраг у Даманхур, а само предње страже о- ставио у Каир-ел-Девару. Даманхур лежи 62 километра од Алексаидрије, Каир-ел- Девар 28 километра. Што се Араби-паша повукао натраг, може се разлози више по- литички него стратешки. Араби-паша, који без сумње има савезу с Цариградом, дознао је да се порта спрема да Инглеша- ма стане на пут у Мисир. Да би даље избјегао сукоб с британским трупама, који су Инглеси тражили, повукао је он већи дио своје војске натраг, на ће ту да чека док се дипломатска ситуација не расчи- сти.

У Порт-Сајду (на суецком кана- лу) влада велики страх, јер су урођеници ужасно раздражени, а при том је и заповје- дник вароши објавио, да само чека за- повијест, да сву варош разори и све хришћане поубије. Францески и инглешки ад- минастријери су се, да с мјеста војеку на сухо искрцају, чим примјете какве вемуре.

Денеше из Алексаидрије од 18. Јула јављају, да се у Каиру састала ма- сарска народна скупштина, која се састоји из 150 главара вароши Каира и толико посланика из околности. Међу главарима налазе се: шеки-уз-незам (који је уједино и предједани) са 18 узла- зама, 15 професора и универзитета Ел- Азар, 5 шека зарвањих и 9 шека бе- дуйских. Овим тога су је и конгресио патријарх су четири Гакони и чланица хахам-баша су четири чиница бакара. Ова скупштина изјавила је одмах у првој својој сједници своје пошерије проклама- ције министарству и прогласила је Араби-пашу за генералисимуса.

Политички преглед.

О догађајима у Мисиру говоримо на другојем мјестима данашњег листа. Овдје ћемо да јавимо што се зна о радњи Цариг- радске конференције. Значајно је, да је на мамак прошле недеље руски заступ- ник изјавио, да не може учествовати у конференцији „докле му не стигну нова у- путства из Петрограда". У слијед тога конференција је за неко вријеме прекину- та своју радњу. Шта је руски заступник побудило, да тражи нова упутства, то се дрво не зна, но могло би се од при- личке погодити, кад се проузме ријечи које се налазе у подуказничком „Журналу де С. Петербург" о најновијем стању мисир- ског зашита. Тај лист доста пријекло мис- те о инглешкој влади, о којој вели она: „Инглешка влада стваља свој мандат, који је сама себи дала, под овим, који је кон- ференција удаљила порта. Није вјероват- но, да ће порта из то пристати. Порта ће војеку своју послати у Мисир, било на те- мељу јевропског мандата, било као савре- рена сила, или ће одустати од интервен- ције. У случају турске интервенције деће ће војеке радити да постану неку вијец, ма ће једна другој пошати право, и то на

са великом ободом, али ако разипну код собом сукобани. Али тиме се они одбра- не од непосредних сучуних аркова, који су сразмјерно мале шкољке, а не мо- гу се одбранити од расутих и одбијених ар- кова, који доприу у око са своју страну.

Многи се на тај случај оштрају тиме, што зашита али зеленим или зелено- жувањем начарима, а тиме били они на- виси очима много каври. Од таквих начар- ни боље су оне са димњивим стаклом. Не- боље су, по најновијим искуствима, начаре плаво-кобалтне боје.

Напошто не употребљује начар са металном мрежњом, која зашара али као диву азире у камену и издржава их непре- стано у влажном и топлим ваздуху. Таке начаре треба ношти само онда, кад то ле- кар нарочито наред.

У опште ко год мора носити начаре, треба да их стално носи, а не оне, које се час међу час скидају.

Онама, који су слаби вида, савјетовао сам мада прије да се чувају начаровог пре- лаза на мрак у свјетлости, али то правило приједи и за све остале луде, ма колики да су им очи кривеке и здраве.

(Свршиће се.)

једном землшину, где и интереси остају једнак и питање долазе. Тешка ситуаци- ја, која отуд протјече, захтијева да се наставе преговори између сила у интере- су одржане мира на истом."

Иако тијех ријечи види се, да руска влада сматра паралелну акцију Инглеша и Турке у Мисиру као опасну за мир на истоку и да се не види никаквом усјеку од иста. Порта пак не хоће да зна ни за какву страну интервенцију у Мисиру, но се строго држи воће од 15, која само јој даје право на интервенцију. Шта мисе, турски пуномоћници на конференцији изјава- ли су очекивање, да ће се инглешки војници удаљити из Алексаидрије, када тамо сти- гну тујске трупе.

Тиме, као и захтијевом својим да са- мо онда прогласи Араби-пашу за бунтов- нику кад јој војска стане вогом на мисир- ску земљу, порта је показала да се не слаже с Инглешом, а како ће конвен- ција ово никакво неслагање изражавати, без да истоври на себе одговорност од које се толико плаши, то је тешко погодити; конвенција не ће јачавно у том погле- ду ишта закључити него ће чекаати да види како ће се Инглеси и Турци ежми погодити и шта ће у Мисиру израдити, на ће онда према свршеним дјелима лип- пе своје државе заузети.

Руски заступник у конференцији до- био је од своје владе упутства и налог да уместује у конвенцији, те је она онет почела радити. Тако гласе наше по- тоње денеше.

Врло оштро изражавају се талијан- ски вјештави о инглешком поступку у Ми- сиру, и то не само вјештави немачки, него и подуказнички. Тако и пр. „Дирито" нита хоће да плати голему штету, која је извесно Јевропљанима бомбарданем Алексаидрије? Подуказнички лист тали- јански доказује, да је само Инглешка об- авезила да то учини, јер је она без ика- кога разлога бомбардала Алексаидрију. Инглешка је сама признала, да се не нала- ди у рату с Мисиром; о томе, да су бро- дови инглешки били у опасности од тар- ћави Алексаидријских, не може бити до- бра, јер су се ти бродови без неводе и без ирши привлазили тврђавама. Како се може држати, да су јевропске ко- лоније у Алексаидрији обавезне, да своје имале жртвују за дубав инглешке славе? Мисире вапшати, да они плати штету, би- ло би неправично, а не би ни користило. Исплати и опљачкали кроз толике годи- не од францеских и инглешких ишеку- ланата и кајшара Мисирци не би били у стању да подмире штету која ће изије- ти на неколико стотина милиона. Ако Ин- глеша не ухватије учинити то, онда нема боље одмах прогласи право гусетрета.

Ове рекламације, ако на талијанска влада управни на Инглешу, тешко да ће бити више уважене, но што су оне, које је управа била на францеску владу, кад је она бомбардала Сојак.

Догађаји у Мисиру већ подлажу сво- је дјелство и на суецким провинцијама сјевеине Африке. Тако се јавља на Три- полине, да тамошње малтешко и чинито- становичинство у највишем страху живи. Малтеси и с њима други Јевропљани селе се у гонимама. Консули се труде да стра- не естипају, а и гувернер издао је прокла- мацију, у којој каже да стоји добар за о- држање реда, но то све ништа не помаже. Држи се, да ће се мухамедански елемент и у Триполину побуњити, и то може бити врло опасно за Францозе у Тунису и Ал- жиру.

У Францеској је доведена одлука односно мисирског кредита, и то у нега- тивном смислу. Огромном већином одбила је францеска комора закеки кредит, и у слијед тога одмах су сви министри посла- је сједнице отишли к Гресији и предла- му своје оставке. Комора је без сумње гла- сала под критичком јавног мишљења, ко- је се у Францеској на штету Инглеа обра- ло, чим се примјетило, да Инглеси не хају за јевропске концент и да ради на своју ру- ку. Бомбарданем Алексаидрије утврдио је врло непријатан утисак на Францозе, и још више је поштрило њихово непошерије према Ђемалчи као и према Инглешкој. Комора је ванустала Фресиета, који се из дугота колебања еслонго на Гадетонку страну, и сад ће Францеска морати тек да издржи радикалну унутрашњу врету приједа по што се онет обрне своплавној надатици. Сао запис од тога, из кају ће се страна пријавити Греси. Ако се он буде слагало с Фресиетом, онда ће мора- ти комеру расуштати и нове начаре рас- плати. Но од тога ће се чувати Греси- абот Гакбете, који би у том случају ра- вно агитацију у шриет своје. С тога је сва прама, да ће Греси приједити на језу Фресиетна, а повоље у кабинат ове вл- нове владе, који се зна до сад вијесе ела- гали с Фресиетом по су само за неволу ходати с њима. Мале је увијети, да при тијојемка приликама морају одламати од- новати између Инглеша и Францески.

Што се само министарске кризе тиче,

она још није расишена. Портав вјештави прилажу, да је колонијални министар Бис- мет је нао у слијед славама итјекла, и ни- чега итјекла. Такав савез на нешто ма- листарство оборити, али не итјекла. По парламентарном реду мора- ра би се воће од опозиције, како Мар- сер и Клемансо, познати, да саставе нове кабинет; но то не може бити, јер су они и сами међу собом противници. Габбела прероручује Гресију, да Гресију пошери састав новог кабинета; други онет прероручује разријешене коморе. — У кратки: ситуација је са сваким небаска.

О новонаменованом управнику Босне и Херцеговине, барону Федору Нигоди- ћу, долазе разни вјештави савојачке стране. Како се Сарон Никодић еторо некако обрне у круговима мадарскајема те ће тамо и најбоље пошати бити, то ћемо итјекла из једног мадарског листа навести што се о њему може извести овога његовог наменовања.

Будимешти Харлап, у уводном словоу свом од 29. Јула он г. олаше се изра- кава о барону Федору Никодићу:

"Ко је он? Богат горочанин спири- ја, бекка становник, конвенциони војскаш, изобразен чојек, астредет очима му је: Срба је хо вјерт, Пајеќав по језику, а Мађар по држављаниству."

А што је он? Баруна Далеца, генерала тошчинства, Босне и Херцеговине војачкога и цивилнога заповједника адми- тус. Дијен вазлов. — Та јар има и так- ве службе? Да сам ја баруна Никодић и да имам годишних 150.000 форинти заплат- ка, никакога чојка на свијету не би био „адитус", каузев града, јер неће је војнички адитус генерал и главни пошери- ник, а цивилни адитус му је министар. Али министар Босне је Калај, а цивилни- ник Далеца, и тако је Никодић онко не- бољшик и скутовоша, те има и ту право упоза, да два госпадира служак и с трију страна га бију, јер и адитус има права, војничтво га крипи и делегације тоштер, али ако две бољавија управља, која пак добро или не може већ да то, јер нема права.

Да су га баруна бавош босношња ра- мисловали, који би имало раки и вазлов, као што хрватски бад, то би била прила- дајући углед и власт имала, да би сваки знао, да он држи војске али узде две го- сподија, а не сједи на боду два коњика, кому на нуога зашраједује дивизија на је- данпут, да гопи десно или лево. — Али баруна Никодић се донаде бити адитусом; ми против тога немамо ништа. Де сме- тат неп ек: disputandum.

Многе вапшате је ово штало, што се он тамо даде радити? Да, али то још ни- би сам немла. Доскора Ен већ даде отш- товати, с Калајем објаи земљу и овај хо му већ казати. Јер осим тога, што је чо- стит чојек, прероручује Никодића на тешку задлају, коју уређивање, то, што је Калају пријатељ.

Нијесе хтјели, да буде адитус Ма- џар; нијесе хтјели, да буде Адитусијани; нијесе хтјели да буде Христ; пшачишта тако мора бити, у приликама урођенога Бо- шинага не вапоше, зато је постао Никодић, који је и Мађар и Адитусијанац и Србин.

Али разумије ли се у управу он кој- се вом никада бавио не? Разумије ли се у политику он, који се ја од не увијек на страну држао? Ко је од есперантиста, који није јоште ништа учињено? Које ли мећи с Босанцима крај плају он, с којим то не може бити, на био турски начо, или ау- страјска генерал. Никодић иде доле, да уведу јавен мир. Већ ће покушати умри- ти Србе, док муштри рајери мухамедани- це и Хрлате. Или ако буде уравада, ула- жалав према мухамедошима, тада и Србе шамрати. Велика је то задлава адитус у Босни.

На ако својом задовоља у Босни, то ће задовољати нама Мађарима, који ћемо нама да жртвујемо нове и новца; јемо луде у оне пошерије, гаје је већ то- лико врлих мадарских сина намовало и толики милитари есперантисти утврдио че- на ван бачек? И како ће задовољити Ау- страјанцима, који у Босни хоће да раде бристич сукном и бекном критички рабау? А како задовољити Хрлатима, који се неће (Босне) хтјети на шатиште зашриште Адитусијани, Сарона Никодић? Боље да се отекне ц, и Сентоу да одоштери алу- метки, али да се био тријек мадарски крута!

Ако будимо превалили неминује ја- ти с себом и служби Никодићу, нечесте ли поуказани на новоупати, чекајмо што ће изијеи. Али ако се приједи босношња пошати?

Нама? Јест кома, јест кома, јест кома те буде адитус итјекла, јест кома те рајешена против нас итјекла, јест кома Босне ништа, само алитус, јест кома што Мађарске у исе итјекла, јест кома своју адитусијани итјекла, јест кома да своја земљама: од итјекла и Никодић Ад.

С његове баче Никодићу бекки „Трибуна" ово мисли: баруна Никодић ро- дао се у Темсвару 1. Јула 1828. године је срба-

не науко у Граду, сузано послаје као чиновника код намјесничког у Темнишвару и био од г. 1861 до до 1866 посланик у угарском сабору. За тијек је много година провео у Београду, Француској и Инглешкој, где је проучавао углавном тихих земља. Барон Никшаћ је високо образован човек и говори осам свога матерњег српског језика још и њемачки, мађарски, француски, инглешки и талијански. И отац му је био високо образован човек и говорио све те језике, јер су Срби у ондашње време дошли у изучавање странијех језика. Кад му је отац узео за жену кћер кнеза Милоша Обреновића, тада се много благо подало у томијем бачама у хајно дворица младожењина, на спахизук Маљедонију код Чакова близу Темнишвара. По убиству кнеза Михаила она је фамилија наслиједила големо благо његово и велика лежења добра, те је од тога садашњем краљу Милану сва у Србији и Румуњској лежења добра поклонила од своје воље. Барон Федор оженио је једном бечком глумицом, из главе депоитионом, и живи у најтјешњем пријатељству са Карајем.

Народна скупштина у Србији ријешила је и краљ Милан одобрио и потврдио закон о државним расходицама и приходима од 1. новембра 1881 г. до 1. новембра 1882. По том закону одлази се министар економије, да за то вријеме може на главне државне касе издати суку од 33,511,191 франка и 99 пара, а тако каже и у главном буџету издвојено је за подмирење тих издатака стотинама се на расположено суму од 22,036,000 франка. Вишак прихода над расходицама у 23,808 франка има се употребити на увећање главне државне касе.

Главни буџет састављен је овако: Расходица Краљева цивилна злата 1,200,000 франка. Годинашња (годинашња стотина, анкет) жељезничког зајма 2,400,000 франка. Годинашња дутријског зајма 1,350,000 франка. Годинашња руског зајма (128,549 руб. по 2.80 д.) 859,937 франка. Народна скупштина 200,000 франка. Државни савет 128,380 франка. 60 п. Додаток предејелу министарског савета 5,052 франка. Златнички двор 16,186 франка. 40 п. Кредит на изнредне потребе 380,000 франка. Кредит на редовне непредвиђене потребе 70,000 франка. Кредит на пензионисање и ставање на расположено министара, савјетника и посланика 20,000 франка. Кредит на пензионисање свју струку 30,000 франка. Кредит на пензионисање по класама 15,000 франка. Кредит на период повилане: судија, професора, телеграфиста 10,000 франка. Пензије и надјављана 651,836 франка. 26 п. Министарство правде и главна контрола 1,823,225 франка. Министарство просвјете и државних дјела 2,638,388 франка. 95 п. Министарство иностраних дјела 670,692 франка. 80 п. Министарство унутрашњих дјела 4,846,746 франка. 68 п. Министарство финансија 1,149,750 франка. 42 п. Министарство војно 8,933,595 франка. 38 п. Министарство грађевина 2,403,820 франка. 50 п. Свега 32,611,191 франка 99 пара.

Приходи: Преза 10,750,000 франка. Такса од радња 850,000 франка. Царина с дутријским таксама 4,207,000 франка. Трошарина по закону од 18. Јануара 1869 год. 450,000 франка. Трошарина од дуана 900,000 франка. Регал од соли 400,000 франка. Регал од увана 250,000 франка. Регал од рудокопње 0.000 франка. Кршарина 800,000 франка. Суд-

ске и административне таксе 1,500,000 франка. Добитарина 50,000 франка. Шумарина 50,000 франка. Приход од државних добара 280,000 франка. Приход од управе фондова и штетностица 350,000 франка. Приход од државне штампарије 350,000 франка. Приход од телеграфа 300,000 франка. Приход од пошта 200,000 франка. Приход од економије топилнице и ергеле 50,000 франка. Приход од рудника у Круњу 50,000 франка. Приход од интереса и добити на монети 50,000 франка. Приход од монопола штампарије 100,000 франка. Приход од таксе на златне и сребрне ствари 40,000 франка. Приход школског фонда 1,050,000 франка. Приход санитетског фонда 900,000 франка. Преза по закону од 27. Јануара 1880 г. 2,300,000 франка. Трошарина на пиво 275,000 франка. Налата прихода прошлих година 2,000,000 франка. Случајни и непредвиђени 1,800,000 франка. Повраћени кредити и уштеде 2,000,000 франка. Свега 32,635,000 франка.

Домаће вијести.

ЦЕТИЊЕ, 24. Јула.

— У уторник на Иљан-дан држи је у овд. св. обители нарастоје за покој душе блаженоснијег оца Н. Висоцанства, Великога Војводе Мирка. На нарастоје чинодејствено је високопреч. г. архимандрит Бан су више свештеника, а присуствовали су: Никшаћ Висоцанства Књаза и Књазиња са свјетлим Књазом-Наша-еднином и осталијем чинодима високог владарског дома, за тијек овд. више и важе чиновништво и многобројни народ.

— На овд. основним школама, мушким и женским, савршени су годишњи испити прошле недеље.

Телеграми „Гласа Црногорца“.

ПРИЗ, 17. Јула. — Комора је са 370 против 75 (најновији листови наводе 450 против 76) гласова одбила мненије кредит, при свем том, што је Фрејсине у име владе поставило питање повјерења. Кабинет је дао оставку.

ЛОНДОН, 21. Јула. — Далке изјавио у доњем дому, да је руски отиравник послана упућен да учествује у конференцији.

ЦАРИГРАД, 21. Јула. — Порта пристаје у начелу, да изда прокламацију, у којој ће прогласити Араби-пашу за бунтовника, али захтијева да обнародује ту прокламацију тек по што се војска турска вјерна у Мисир. Данас су почели бродови турски да превозе војску у Александрију.

ТРИЈЕНГЕ, 22. Јула. — Кад је јуче задруга ветерана пролазила главном улицом да учини почасти архидуки, једна петарда би бачена с прозора, те се од ње многи ранисе. Народ раздражен попуао је проворе на њекијема капамама, гдје обично доходе талијанцима.

БЕЧ, 22. Јула. — Поводом тијем, што Инглеси хоће да пренесу војну на суенски канал, Лесен је протес-

товао против сваке ратне акције на неутралном појасу канала.

ЦАРИГРАД, 22. Јула. — Све силе пристаде су на приједлог Кортијев, да се суенски канал узме под заједничку заштиту, само су заступници Инглешке и Француске изјавили, да морају о том консултати своје владе. Заступници руски овлашћени је да учествује у свијема савјетовањима конференције.

ЦАРИГРАД, 24. Јула. — Ујерава се, да је инглешки заступник извјестно порту, ако војска турска стигне у Александрију приђе по што се заклучи војничка конвенција између Турске и Инглешке и приђе по што се изда прокламација у којој ће се Араби-паша прогласити за бунтовника, да ће се издати налог Спмру да стане на пут искрцавању турске војске. Конференција ће сјутра имати сједницу у Теранији.

Само 50 новчића
стоји једна сребрка велике ТРИЈЕНГАНСКЕ ИЗЛОЖБЕНЕ ЛУТРИЈЕ

Ове сребрке могу се добити по свијем мјесалицама, у д. и кр. трамвајама духана, у сакупљачницама лутрије и код свијех продавалаца аустро-угарске монархије.

Тако богато снабђена лутрија има:

1 главни згодитак од 50000	у
1 " " " " 20000	у
1 " " " " 10000	тому

Дале других великих згодитака у вриједности од 10,000, 5000, 3000, 1000, 500, 300, 200, 100, 50 и 25;

у свему хиљаду званичних згодитака у вриједности од фор. 213.550 фор.

Дале много других особито ваљаних згодитака у изложбеним предметима, што су их поклонили изложитељи.

Ко је рад, да се прими продаје, нека се одмах обрати на

ЛУТРИЈСКОМ ОДЈЕЛУ ТРИЈЕНГАНСКЕ ИЗЛОЖБЕ

2, Piazza Grande у Тријенги.

При шарџама појединих сребрака вља докметнути 15 новчића за поштарину. (3-3)

ПОШТАРСКИ

ЉЕТНИ РАСПОРЕД

поласка и доласка пошта.

ЛИСТНА ПОШТА полази са Цетина за Котор у недељу; предавање до 10 и по ура у јутро; у уторник: предавање до 10 и по ура у јутро; у четвртак: предавање до 10 и по ура у јутро; у суботу: предавање до 10 и по ура у јутро.

Долази из Котора, у уторник: преда-

вање у 2 уре по по две; у сриједу: предавање у 2 уре по по две; у четвртак: предавање у 2 уре по по две; у петак: предавање у 6 ура по по две, ако пароброд стигне на вријеме у Котор.

ДЕЛИЖАНЦАА полази са Цетина за Котор у уторник, предавање у понедељник до 4 уре по по две.

Долази из Котора у сриједу, предавање у 3 уре по по две.

ЛИСТНА ПОШТА полази са Цетина за Ријеку, Бар, Даниловград, Никшић, Подгорицу и Уцињ у понедељак, сриједу и суботу, предавање до 11 ура у уторник.

Долази с Ријеке, из Бара, с Даниловграда, из Никшића, из Подгорице и из Уциња у уторник, четвртак и недељу, предавање у 10 ура у јутро, ако пошта стигне на вријеме.

ДЕЛИЖАНЦАА полази за Ријеку, Бар, Даниловград, Никшић, Подгорицу и Уцињ у сриједу, предавање у уторник до 4 уре по по две.

Долази у уторник, предавање у 16 ура пред по две.

Канцеларија је сваки дан отворена од 9 ура до 12 у јутро и од 2 до 4 по по две.

Цетиње, 1. Маја 1882.

Управитељство
Кн. црногорске поште.

Народна привреда.

ТРИЈЕНГЕ, 11. Јула. — Разна роба на нашем тржишту имала је ове недеље сљедеће цијене:

	од	до
	ф. п. ф.	ф. п. ф.
Восак примерски у утар за 100 кил.	86	95
Капа порторико	56	60
С. Доминго	39	62
Рво према врсти	33	50
Цукар аустријски	33	75
тучени	33	75
Цвијеће траве бухаче	43	43
Тамјан	30	45
Наранче скриваца	6	—
Карубе пуљешке за 100 кил.	7	50
делматинске	6	25
далматинске	—	—
Смокове Каламата	17	18
пуљешке	—	—
Лимуни скриваца	6	50
Бадени или мандуле пуљ.	78	80
далматинске	—	—
Љешници	24	26
Италије	21	50
Италија	21	50
Италија	10	90
Италија	11	20
угарска	—	—
галичка	—	—
Кукуруз (руменка) руски	7	70
угарски	10	10
Раж	8	8
Јечам	—	—
Зоб угарска	8	8
арбанска	—	—
Пасуљ (важол) према врсти робе	10	11
Боб	—	—
Лева	—	—
Ориж талијански	13	75
инглешки (китајски)	12	13
Вуна боганска	108	115
морска	118	125
арбанска	122	—
ветарска	—	—
Штице копушке, деловице-птајерске	47	90
Греде	42	69
букица	10	80
Уље итал. више врсте	7	12
најбоље	50	62
средње врсте	—	—
делматинско	41	42
ветарско	41	—
Камени уље у барилу	9	20
у кашетама	12	12
Коже стројене	145	175
сухе воловје	47	55
далм. ист. в. бое	80	108
јаснеће за 100 ком.	85	110
далматинске	70	100
коже за 1 кил.	56	70
пунене славе	50	60
сухе	55	70
вечје за 100 комата у сребру	34	42
Бакарлар за 100 кил.	35	40
Сарделе 1 барил	13	25
Ветриол модри за 100 кил.	26	27
зелени	—	—
Масло	70	—
Лој далматински	44	—
Сало	19	—
Масет (сало растопљено)	—	—
Славина	79	—
Ракија етолигар (100 литара)	—	—
Галвићи ветарски за 100 кил.	—	24
Руж	—	—
ветарски	—	—
далматински	—	8
Литије од лаворите	14	14
Високе стротине (Girafa)	—	—
силос	25	50
Мед	24	30
Лумбер (забуцине)	—	—
Лаворите	11	11
Никал барил	—	—
Цуљ (штрапа)	2	18
Китран далматински	14	16
Сушиор у празу	750	850

Ф О Р И Н А Т А **213.550** Ф О Р И Н А Т А

износ укупна вриједност хиљаду званичних згодитака велике

ТРИЈЕНГАНСКЕ ИЗЛОЖБЕНЕ ЛУТРИЈЕ

Први главни згодитак у злату или готовом фор. 50.000
Други згодитак у злату или готовом фор. 20.000
Трећи згодитак у злату или готовом фор. 10.000

Злати садржава лутрија још један згодитак у вриједности од 10.000 фор., четири по 5000 фор., пет по 3000 фор., петнаест по 1000 фор., тридесет по 500 фор., педесет по 300 фор., педесет по 200 фор., стотина по 100 фор., двије стотине по 50 и четотчетридесетдва по 25 фор. Осим тога више других изузредних згодитака у предметима, дарованим од изложитеља.

СРЕБКА 50 НОВЧИЊА.

Ко жели узети расначавање сребрака нека се обрати

ЛУТРИЈСКОМ ОДЈЕЛУ ТРИЈЕНГАНСКЕ ИЗЛОЖБЕ

у Тријенги, Piazza Grande 2.

Код шарџа појединих сребрака има се приложити 15 новчића за поштарски порто

(3-6)